

Brædiken

Universitetsbiblioteket

Brosing Box 28

Nyelirken

3die Søndag efter Hellig Tre Konger,

da Ildebrand

den 20de Januarii 1795 havde ødelage det nærmeste

Qvarter ved Kirken,

af

J. N. Brun.

Bergen, 1795.

Trykt hos N. Dahls Efterleverste.

Bon for Prædiken.

Evige Forbarmer! Raadens og Naturens HErr! frystelig i dine Domme, men riig paa Misfundhed for dem, som raabe til Dig af Dybsens Nod! Du Folk bæver i Stovet; thi din Arm var stærk til at resse. Dit Folk tilbeder i Haabet; thi du er en Frelser paa Nodens Dag. Bereed os, om det ogsaa skalde være ved Ild, til din Villies Belbehagelighed! Lad ogsaa din Kæfelse udrette det, hvortil du sender den! Trost de Børnede, opreys det Faldne, helbred dem, som din Haand har saaret! Vi have her intet blivende Sted, vore faste Boeliger ere Flyttetelte; Men der er et Huus for os, bygd uden Hænder, evigt hos Dig i Himmelne: forsamle os alle der, at boe hos Dig! Og naar Verden bliver os for trang, naar ingen Hytte vil skylle over vore Hoveder her; da kæd deune Lanke oppholde os: at i vor Faders Huus ere mange Boeliger. Amen.

Sæg haver giort dig udvalgt i Elændigheds Ovn, Es. 48, 10. Saaledes gør den Evige Reede for sine Frelser med sit Folk: Saaledes betyder han Mennesker, at naar de stedes i Nod og Fare, naar Trængsel bliver deres Lod, naar Proven bliver haard, da er det ikke strax sagt, at den Retfærdige straffer i Brede, endnu mindre, at han ikke kan eller vil frelse; Men han har sin Skulde Raades Gierning forborgen under den synlige Plage. Længe er os dette en mørk Tale, og en haard Tale tillige; længe, inden vort dunkle Øje kan giennemtrænge Bredens Ild og Reg og Taage, og opdage et svagt Glimt af mindste

Naa-

510747

Maade. Udtrykket: Elendigheds Ovn, er laante
af Bergmandens eller Guldsmedens Behandlingsmaas-
de med de ædlere Metaller. Den gehaltige Steen,
eller rige Malm, eller det allerede virkelige men endnu
grovere Solv fastes i Diglen eller Ovnens. Kunstne-
ren, som her tager Ilden i Tjeneste, indtvinger den i
den trænge Ovn. Det uerfarne Øye seer intet i Ovn-
nen, uden den alting fortærende Ild; men den Kunst-
erfarne venter udaf Ovnens det luttrede Solv, eller det
fine prævede Guld. Nu satte vi Billedet: Jeg ha-
ver giort dig udvalgt i Elendigheds Ovn. Man
tænker sig herved det babyloniske Fængsel. Det var før
Israel en Ovn; thi der var ingen Udkomme, ingen
Ven til Flugt, intet Middel til Modstand. Det var
en Ovn; thi Ilden selv var indsluttet, uden at bren-
de for Resten i det heele Huus. Babylons heele Rige
ned borgelig Frihed, medens Israel, som deres Krigs-
Fanger, fukkede under Slaveriets Lænker. Det var
en Elendigheds Ovn for et frit Folk, uden Huus
og Hjem, uden Ild og Almested, uden Ager og Eien-
dom, uden Tempel og Guds Tjeneste at forsøgte
blandt et stolt Folk. Dette var en daglig bændende,
en næsten fortærende Ild, og denne Tilstand en Ovn,
og denne krenkende Tilstand en Elendigheds Ovn;
Men deraf skulle udkomme dette Store, denne
Guds Maades Gierning: Jeg haver prøvet dig,
eller giort dig udvalgt. (*) O! hvo der kunde for-

(2)

staae

(*) Hertil var jeg kommen i min Tale, da jeg saae de nogle
Eufinde stille Tilhørere med Krig og Skraal at flyve op,
stromme til Dorrerne, og true hverandre med Undertrykkes-
Det var kun en Bielke i Gulvet, som brast, og et Snees
Mennester maastee sank derved en fierdendeel Aften. Denne

staae sig paa denne guddommelige Fremgangsmaade i
Trængslens det haarde Øyeblik! Hvo der kunde tænke
sig den store Tanke: Det er ikke Ødelæggelse alt det du
der seer, ikke Nedbrydelse, ikke Fald: Der foregaar
en Prøve, der ikke en Forædling, der oprenses faldne
Sager, som du da først beundrer, naar de knenye høyt
over Hverdags-Låvheder, som Cedertæ Træ paa Liba-
non over Græsset paa Marken. Da kan enhver see,
da skjonne de fleste det fine Guld fra uværdige Me-
taller; Men i Dønen, i Smeltingen, i Heeden, der
seer man intet, uden Ild og Vrede og Straf. —
Andægtige Tilhørere! og i Dag maa ske dobbelt
opmærksomme, fordi den Evige selv saa nyelig, saa
kraftig slog til Lyd med sin Magtes Arm. Andægtige
Tilhørere! og i Dag maa ske de fleste opromite og
gandske vist mange dybt saarede! til Eder er denne min
Tale. Var det ogsaa kun den første Prøve af Elæn-
di heds Lvn, var det den eeneste Forædling vi blev
vaer, saa var det dog noget, det var meget, blot dette
meener jeg: Fornyet Lust til Guds Ord. En Siel
opvakt af Søgne, for at høre hvad HErren vor
GUD taler til os. Men der maa komme, der kom-
mer vist meere ud af en saa nægtig Smelting. Jeg
vil

Choque virkede som Electricitet paa Forsamlingen. Jeg
saae, hvor mange Ulykker der kunde rejse sig af Smæeting,
og foresatte mig at raade Publikum nonagtig Esterlevelse
af denne Frelses Regel, som, i hvor eensoldig den synes,
ikke bør forragtes. Hvo som befinder sig mellem en trykende
Folkeængde, naar nogen Allarm gjøres, han bie roelig
paa sit Sted, indtil han saer spurgt og vedst: Hvor og
hvad. Endstiktent jeg siden forsatte min heele Tale, hav-
de dog Skræl betaget alt for mange, og for deres Skyld
trykkes den.

vil i Dag i Jesu Navn beskrive det Guld, som Gud ønsker udbragt af enhver Elendigheds Ovn, den Sielens, den Hiertets Forædling, som vor Fader i Himmelene søger hos alle, og finder hos saa. I Texten findes den, der er en Mand, som behager Guld, og ved den Tænkemaade behager han, som udtørkkes i disse guldne Ord, der skulle være min Text: **H**Erre! jeg er ikke værd, at du skulle gaae ind under mit Tag, men tal Kun et Ord, saa er min Tiener helbredet. Her er

Sielens luttrede Guld, som foreener disse vende væsentlige Egenskaber.

- 1) Ydmng Erkiendelse af sin Uverdighed til Maaden.
- 2) Stadig Fortrossning til Guds Almagt og Godhed.

1) Af Kraftsprog har Verden en skionne Mængde. Heltedaad ligger paa hver Mands Tunge. Kun Skade, det er ikke alt Guld, som glimrer; men da han, som kiender Hierter, roeser den Mand, som taler min Text. Saa har jeg her det ægte Gulds sande Prove. Jeg veed ikke just, om den Mand var luttret i nogen Elendigheds Ovn. Skriften tier; men jeg veed, at Guld har meer end een Ovn til Forædling, og forskellig Ild, at han vel ogsaa stundom samler Belgierninger som Soelsraaler i Brændspejlet, stiiler dem hen paa en Mands Hierte, og Hiertet smelter som i Ovnen. Dette var Peders Tilfælde, da han sagde: **H**Erre! gak ud fra mig, thi jeg er et syndigt Menneske, Luc. 5. Saa virkede Opstandelsens Herlighed paa Thomas, der han udraabte:

Min H^Eerre og min Guld! Joh. 20. Eigemeget
altsaa, hvordan denne Mand er bleven det han er; vi
finde ham at erklaende sig uverdig til Naaden;
H^Eerre! jeg er ikke vaerd, at du skulle gaae ind under
mit Tag. a) Han erklaender Naadens Vær, og
b) mistklaender sit eget a) Naaden han sætter Priis
paa, er denne: at du skulle gaae ind under mit
Tag. Jeg er vis paa, Manden tilsonsker sig i sit
Hierte, hvad han i det samme Hierte fraklaender sig Ret
til; han vilde vel aldrig været saa tilfreds med sit Tag,
saa glad, fordi han havde Tag over sit Hoved, som om
Jesus var kommen derind. Men denne Prophete shus-
tes ham for stor, og hans Tag for lavt, ikke fordi hans
Huus jo maatte være saa godt som nogen andens, formo-
dentlich det meest glimrende i den Ean; men nu tyktes
ham, det var ikke godt nok for en saadan Giest. Os
tilbydes, os tildeles saa meget Naade, som ilde
paaskionnes, eller hvortil vi i det mindste troe os for-
kiente. For at vænne os af med dette, maa Guld føre
os ind i Ovnen. Indtil de daalige Livets Bequemme-
ligheder, saa unde vi dem, bruge dem; men see dem
ikke, men klaende dem ikke, men takke ikke dersor. Vi
høe s. E. under Dræabefrit Tag, og synes det skal
saa være; da klynke vi til Ven og Uven, nu over den-
ne Uloevne, nu over denne Mangel, nu for lidet Ud-
sigt, nu for snever Grund, nu et Bærelse som ryger,
nu en Trækwind, som forkisler, og over disse Smæae-
stini klage vi som Martyrer. Nu! saa maa den store
Huuseher komme, bnde dia hovedkulds at skytte, og
li esom ske dia: Du er ikke vaerd, at du skulle
gaae ind under dit Tag. Eller og en anden Aften:
Vi gloere stundom for meget Bæsen af vort eget Tag,

vi opbleses af vore huuslige Herligheder, som Barnet,
glad i sin nye Kleedning, og som troer, det tildrager sig
al Verdens Opmerksomhed. Vi have ængstelig Oms-
org for vore Værelsets Glands, og synes, som vi be-
viise Maade, naar indgen Maas træde derind; Ja den
Tanke turde vel engang være aylet i riig Maids Hjerte
mod trængende Broder. Du var ikke værd, at du
Kulle gaae ind under mit Tag. Når fra kommer
den sande Huusener; thi du boer kun til leze, om du
saa boer paa tilskiedet Odels Grund; saa kommer han
og forkynner med Knagen og Bragen den frugtelige
Fardag, og den Meatige maas anholde om Huuslye i
Hytten. Ney! den Kongelige Mand taxerer ikke
sit Huus over sin sande Værd. Det var maastee
et Pallads, efter den Tids Maade; men naar Jesus
ville komme der ind, tænkte Manden derom, som Sa-
lomon om det endnu præfigere Tempel: See Gimle-
ne og Gimlenes Gimle begribe dig ikke, hvor
meget mindre dette Huus, som jeg haver bygd.
I Kong. 8. Men det var dog nok ikke saa meget Hier-
tets; det var hans bi eget Værd han mistkendte,
fordi det var hans, fordi han ansaae sig uverdig. Det
var dog i Sandhed en Mand af megen Værd. At
han var en Hvedemand, det var det mindste.
Skient beklædet, som han var, med den elskværdigste
Modnyghed, ber ogsaa dette komme i Betragtning hos
andre, saa meget mere, som det ikke kom i Betragt-
ning hos ham selv. Men det er en Mand af indvor-
tes Værd. Denne faderlige Omsorg for den stakkels
syge Ziener, hvor skion er ikke den? Leg Merke, min
Ven! til hans Ord! Han siger ikke om sin Ziener:
han er ikke værd, at du tager ind til ham. Hans

Syge Tiener bliver under hans Tag, han slenger ham
ikke strax hen i en ussel Afkrog, i et ilde forsynet frems-
med Huus; Ney! saa længe Tieneren har sin Syg-
dom da Herren sit Tag, saa skal Taget dække over den
syge Tiener. Herlige Mand! Fred hvile over hver
Mands Tag, der tænker og handler saa ædelt som den-
ne! Og mon ikke saadan Huussadens Tag skulde være
meere brandfrit end andres? Eller maatte det nu en-
delig ogsaa brænde; thi Gud gør ikke Mirakler for at
frelse de Fromme; saa skulde man, medens det brænd-
te, see disse Ord i Euen illuminerede: Salig er den,
som handler forstandelig med den Ringe, HErr-
ren skal rædde ham paa en ond Dag, Ps. 41.
Kort sagt: Manden var fortæffelig, men han belem-
res ikke af sit Værd. Jeg er, siger han, ikke værdig
at du skulle gaae ind under mit Tag. Dog, Menne-
sket sværmer mellem Øderligheder. Maaske
nedarter nu denne Mand til en svag, vankelmodig,
haabels Usling? Ney! det er prøvet Guld jeg be-
skriver; og viid, min Ven! Guldet er bønligt, giver
efter, du kan vinde det om din Haand; men det behols
der sin tunge Vægt, sin indvortes Styrke. Det slides
ikke lætteligt, det forrustes aldrig; ja læg det i en For-
raadnelsest Huule, og taq det op efter 100 Aar, og
see, det er det samme Guld. Vil du erfare, hvor
hent denne dybt hdmngede Mand haver sig, saa her
hans 2) stadige Fortrøstning til Guds Almagt
og Godhed. a) Til Almagten: tal Kun et Ord! a)
Du behøver hørken at gaae eller komme, hørken at
være paa Stedet, eller legge Haand paa den Syge,
du behøver ingen Omsvøb, ingen Mellemhandlings;
Sygdom og Helbred, Liv og Død, Ødelæggelse og
Frel-

Frelse staae for dit Ansigt, som tienstagtige Maader,
vente paa dit Vinke, adlyde din Besaling, udrette din
Willie, og ere i samme Øyeblik, hvorhen du sender
dem. Saa langt kan vor Fortrostning til Al-
magten ikke gaae, og bør ikke heller. Venteede
vi Tegn og underlige Gierninger, da fristede vi hEr-
ren vor Gud; men dog er det hvad Gud ofte igien-
nem Trængsler lærer os at troe: dette Store: Gud kan
alting mage. Det saae mørkt ud, alt mit blev mig
versret, vennelss, forladt, huusvild, vankende, ved-
ste jeg ikke hvad eller hvor hen; men bagefter nu seer
jeg, at for Gud er ingen Ting umuelig, hos
ham ere Udgange, endog fra Døden. Men naar
vi nu endog fortroste os dertil, saa holder det haarde-
re at satte Fortrostning b) til Guds Godhed, at han
vil bruge sin Almagt til mit Bedste, stemmende med
mit Ønske, hvorledes foreene dette med min Uverdig-
hed til Maaden? Tal kun et Ord, siger Hovids-
manden! Wel nok; men hvad Ord haaber han JEsus
vil tale? Dødens eller Livets Ord? Byde Helbred at
komme, eller Plager at blive? Jo! han læser med
Troens Øyne giennem JEsu Ansigt ind i JEsu Hier-
te, at han vil tale et godt Ord. Tal kun et Ord,
saa er min Tiener helbredet! I Sandhed, saadan
Tænkemaade, saadan Sielens Forædling, enten den
nu er avket i Storm eller stille Vejr, enten den er en
Frugt af Elændigheds Ovn, eller den er en Virkning
af den langsom arbejdende Maade, saa er den Guld
af Ophir, prævet Guld, og ulige bedre end virkeligt
Guld, hvor meget vi end deraf maatte eye. O! maatte
saadan Fortrostning blive Frugten, saa vist som den er
Hensigten af de Trængsler Gud, tilsender os! at der
funde

lunde siges til os, som Apostelen Peder skriver om
Guds Almagt og Maade: Over hvilken I fryde
Eder, som nu en lidet Tid, om det end skal
være, ere bedrøvede i adskillige Trængsler, paa
det Eders Troes Prøve, som er langt dyrebas-
vere end det forgiængelige Guld, som dog prø-
ves ved Ilden, kan findes til Lov og Priis og
Ære i Jesu Christi Abenbarelse, i Petr. 1.
6, 7.

Undægtige Tilherere! Dagen er forbi, uheldig
forgangenen, som brændte Saar, som ville svie længe.
Forleden Tirsdags Morgenrøde var frygtelig rød. En
Ild-blandet Reg-Stytte bølgede sig mod høyen Him-
mel, og den Erije syntes at have ved den skrevet over
vor Hye disse Prophetens Ord: See! Dagen kom-
mer, der brænder som en Ovn, Mal. 4. Hvad
der tændte Luen, er en Sag af Vigtighed for vedkom-
mende Vorigheds Grandskning; men for mig, for os
andre, forandrer det ikke Tildragelsens Natur. Skeer
det Onde ved Onde, eller strafverdigen skadesløse
Mennesker, saa skeer det dog med Guds tilladelige
Willie, og naar Uskyldige liide derunder, bør de tage
det som Hiemsøgelse fra en faderlig Haand, og sige,
som Kongen: Maaskee Herren har sagt til Si-
mai: band David! Maaskee denne Elændigheds
Ovn er antændt, at jeg skal giøres udvalgt deri. Nu
velan da! See her er jeg, Herren giøre med mig
hvad ham godt synes. Kort: Dagen blev varm
midt i strængeste Kulde. De frosne Kilder nægte-
de sin Bistand, de med Jis glasserede Brand-Redskæ-
be havde mindre Smidighed, og vilde hvert Øyeblik
briste. Fiendens Magt sat Overhaand, og nu saae
man

man øengstelige Syner. Det var lidet disse velindrettede Vareller, som indsyrtede, disse sterke Bygninger, som faldt, disse kostbare Magaziner, der bevarede Gods, hentet med Livs Fare over brusende Borger, over Dødens Huuler; det var lidet for Øyet at ogsaa se dem brændes, bortsmaeltes i Ovnens men at see de lidende Mennesker, som vi kiende de fleste, det var hiertesagrende Syner. Her saae du Oldingen synstesfærdig af Verden, at staae op af sin Seng, forlade sit boende Huus, kroget og saare nedhoyet med darrende Stav og skælvende Knee at vandre, nepppe vidende hvorhen. Her medte dia den hævende Angest-bleegge Moder, bærende sine Smaae, de fornemste Kostbarheder, hun haabede at rædde som Branded af Glden. Her den livagtig og sterk følende nyegifte Mand, der saae sit Reede brænde, hvor han havde spaaet sig saa mange lufsialige Dage. Hjist igien den flittige, vindskibelige Borger, der allerede havde lagt en taaselig fast Formues Grundvold for sig og Sine, og saae det nu alt som Alver for Beyr, og kunde haabe i det højeste, at begynde gandske for fra, begynde med intet, begynde med tomme Haender; O! det er Sorg at see den Haand tom, som længe har været flittig og virksom. Den, som ikke har vildet arbejde, bør heller ikke øde, for ham kan det ikke brænde, naar han ikke brænder selv. Men hvilken ynkwardig Skare har jeg ikke beskrevet, hvor forskellige Lidende, og den Elendigheds Ovn, hvor denne Smelting skede, var netop et blomstrende Quarteer i denne Nyekirkens Meenighed. Ja! jeg glemte at nævne dem, som tiene ved Alteret i dette vort Guds Huus, og bleve haarselig medtagne, i sær min Nedbroder, denne Meenigheds

nigheds første Lærer, der med 8 moderløse Børn maatte forlade sit dyrt kibte og i Afske lagde Huus. Nu anden Gang huusvild, nu anden Gang hemsigt af den ubudne Giest, nu tvende Gange prævet i Elændigheds Ovn; og denne Gang kunde han sige, som der staer hos Daniel: Ovnen var heendet overmaade, Dan.
3. For brændte hans Præsteboelig, nu hans Eyen-doms Huus. For var hans Børneslok mindre, og en Moder levede for at pleje dem. For brændte der for ham allene, og allene blev han Maaler for alle sine Sognemands uanmodede Bistand. De vare vel kun Bender, disse, der ikke paastaae at kunde maale sin Oplysning og Felelse med den meere dyrkede Gyemand; Men jeg har hert om disse mine norske Brødres Kier-ligheds Daad, og mig syntes den gav ikke meget efter for ødle Borgeres ødle Handlinger. Men nu var han saa meget meere uhældig, som han saae alt for mange af sin Meenighed uhældige tillige, mange, som ellers betydelig vilde have formildet hans Vanhæld, om ikke nu enhver af dem havde nok i sit eget. Jeg kan sætte mig i hans Sted, og føle hvor megen Grund han har til at sige med Jeremias: Jeg er den Mand, som saae Elændighed ved Guds Vredes Riis, Begr.
3. Dog, den største Deel af denne veldædige Meenighed er endnu sparet, og jeg veed af stærke Prøver, hvad denne Meenighed kan og vil mod Helligdommens Tienere, naar den elsker dem. Og for Dem, elstelige Broder! opsender jeg denne Bon til vor føelles HErr: HErr! tal Kun et Ord, saa er din Tienere helbredet! Tal et Trostens Ord til hans Hierte, saa faaer han iaien sin Aands Frimodighed, til endog selv at troste Bedrøvede! Jeg, som heller ikke har an-

det

det til hans Bistand, end Venst Kab og Raad og Trost,
vil kun i Dag si ge ham et Ord, en Text, han selv kan
forklare. Elskelige Broder! stil Dem midt iblande
Deres 8 Moderlosse, og læs hvad der staaer Joh. 6.
5, 6: Men JÆsus sagde til Philippus: Hvor
kiøbe vi Brød, at disse kunde æde? men han
sagde det kun for at forsøge ham; thi han vedste
vel selv hvad han vilde giøre. Men jeg, som i
Dag taler om den truende Dag, bør ikke glemme, at
Dagen truede det Sted jeg staaer paa, det Huus
jeg taler i. Denne virkelig Nyekirke, og nyelig for-
nyet, som jeg seer, med priselig Goddædigheds vel an-
bragte Zirater, var nær ved at indsmelte i den samme
Elændigheds Ovn. Euen brændte i nærmeste Vægges
den sikkede allerede Taarnets rygende Gesimser, og det
mindste Træk af Wind havde udfert over Meenigheden
denne Israels Dom: See! Eders Huus skal efter-
lades Eder øde; Men da var HÆrten selv sin Kir-
kes Børge! Vi priise derfor hans allerhelligste Navn,
vi glæde os for hans Ansigt; vi træde paa de endnu
næsten rygende Ruiner tæt under disse Muure, see op
til dette Guds Huus, og til Guds Navns Priis spor-
ge: Er ikke dette den Brand, som er rykket ud
af Ilden? Hdmiges dog under denne Raade, du,
som kommer i dette Huus og har tabt dit eget, tænk og
siig i dit Herte: HÆrre! jeg var ikke værd, at
jeg skulle gaae ind under dit Tag; men tal nu
kun et Ord, saa er din Tiener helbredet! Lær
mig, at du er den, som tager og giver, saarer og hel-
breder, fører gennem Ilden og Vandet; men udforer
til at vederqvæges! Glæd mig i Dag i dit Bedehuus,
og lær mig, at det er min Faders Huus, og at du er
min

min Fader, at du frelste mig af Elendigheds Dvn, for
at regne mig blandt dine Hellige, Elstelige og Udvælg-
te. See! saa kommer det kostelige Guld ud af denne
strænge Prøve. Bedrovede Brodre! styrker de trætte
Hænder og bærende Kneee; Vor Gud han er endnu
saa riig, som han haver veret evindelig. Men vi,
som endnu boe trygge hver under sit Tag, hvor-
ledes takke vi vor Frelses Gud, hvorledes bønes vi un-
der saa megen Maade; vare vi bedre end vore Brodre?
Ney! bort med denne spottende Tanke! Meget mere
ville vi, naar enhver af os i Dag kommer hjem og
gaaer ind ad sit Huuses Det, opsende dette Hiertesuk
til Gud: Herre jeg var ikke værd, at jeg skulle
gaae ind under mit Tag. At tale til Bergens
Indvaanere, om at have Huus og Hierte aaben og
hjælperlige Hænder reede til de Brandlidtes Husvalem-
se, det agter jeg overslodigt; Har vort Borgerskab et
fast og udmarket Caracter-Traek, da er det Medsider-
hed mod Nedslidende. At opmunstre dertil, var næsten
en Forærermesse, i sør om jeg gjorde det, der ikke
er fremmed, jeg, som i meer end 20 Aar boer hos
dette Folk, og er Birne til saa mange stolte Treck, i
Tilfælde, som dette; Men jeg saae paa den skræ-
kelige Dag en Bedrevelse, som over ik enhver anden.
Jeg saae af den ringeste Folke Classe, stærke, lee-
dige, doyne, orkesisse Tilstuere, medens deres Eige-
mænd bare, under Dods Frygt, Dagens Byrde og
Heede; Ja det som var endnu værre: at der kunde gi-
ves Siele, sorte nok til at rane den ulykkelige Eher-
mands værgeløse Gods. Opdaget dem, Medborge-
re! om I kunde, det er sand Retserdighed; overant-
vorder den Nedrige til dem, som piine, det er sand
Mi-

Miskundhed mod dem, som tabe. Hørte mig noget
saadant Mennestruighedens Afslutning paa denne
Dag, jeg vilde sige ham, eller hende, at den mindste
Skær, den ringeste Trave, som paa den Maade er
kommen i deres Eye, vil brænde engang paa deres
Samvittighed, og Tusinde Vande skal ikke slukke den
ild. Hvilk'en Skændsel paa en saadan Dammers
Dag, da de verdigste Borgere ikke holdte sig for gode
til nojen hielperiig Haandgierning, medens den Gam-
le, den Svage vovede sit Legems ravende Hylte inde
ind iblandt faldende Huuse, for at redde og hielpe;
Medens at fremmed Folk (*), som ikke forstod vort
Sprog, slo omkring, som Eelhornet, paa alle Tag,
hvor man gav dem Anvisning, medens andre af dem
udrakte deres Arme, og saae paa de Mend, der forde
Befaling, med Ansigtet, som om de vilde sige: disse
Hænder, disse Skuldre ere til Dieneste, hvorsomhelst
I kunde og vilde anbringe dem. Hvilk'en Skænd-
sel for nogen af vore egne, paa en saadan Dag at
staae som en Snyte, eller lurre paa Rov! Saadanne
ting burde end ikke nævnes iblandt os; men naar de
gives, hør vi Lærere nævne dem, og brændemærke dem
med Skændsel, saa godt som vi kunde, og om vi ville
tie, da maatte Steenene tale; Men Forhænget
ned for denne Bederstygghed! Der var saa meget
Udvalgt, som kom ud af denne Elendigheds Døn; der
bare saa mange smme men værdige Syner at skue, saa
man-

(*) Det var de Franske, som overvintre hos os. Man kendte
her igien et Folk, hvis blide, tiensfærdige, venstabelige
Aand ingen Egalite, ingen Narrat, ingen Robespierre
har været i Stand til med deres Grusomheder at quæle
eller forgifte.

mange mandige Foretagender, saa megen broderlig
Bistand, saa mange Beemods Zaarer, at man nok
kunde see, det var en Smeltnings Dag, da standhafti-
ge kicke Mænd græd som ressede Born. Men det
største Syn var dog den guddommelige Naade,
den klare Himmel, det stille Veyr. Der maa
dog, tenkte jeg, være blandt disse Lidende, og blandt
dem, som gandske blevne skaanede, elskelige Born, og
ver hvilke Faderen forbarmet sig, siden han resser med
saa blidt Ansigt. Og det er evig sandt, at vi alle have
meere at takke for, end at klage over. Lader os da
ydmnge os under Guds veldige Haand, at han kan
ophøye os i sin Tid! Lader os lysse den Haand, som
ressede; thi det var dog en Faders Haand! Lader os
tilbede i hans Helligdom med foreenede Hierter: **H**er-
re! straf os ikke i din Vrede, og tugt os ikke i
din Grumhed! Lad vor heele Fortræstning hvile paa
din Almagt og Godhed! Gis os udvalgte i Elendigs-
heds Dvn! Lad enhver Prøvelses Ild luttre os, for-
ædle vore Hierter og berede os til de Helliges Arvedeel
i Lyset! Din Fred være over alle Byens Huuse,
din Fred over dette Guds Huus; men den bedste
Fred boe i alle Hierter! Grundfæst i dem denne kicke
Tanke om dig, vor Frelses Gud: Han aldrig dem
forlader Ingen Modgangs Tid. Der kalder
ham for Fader, Og slaae til ham sin Lüd; Seer
det end farligt ud, Du torst dog ikke grue; Thi
du skal Frelse ske fra al Mistundheds Gud.

